

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Tóth Károlyné ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Kádár Zsófia ügyvéd által képviselt I. rendű, a dr. Varga László ügyvéd által képviselt II. rendű alperesek ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. január 27. napján meghozott, és 63.P.23.404/2009/30. szám alatt kijavított 63.P.23.404/2009/28. számú ítélete ellen, a felperes részéről 29. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 nap alatt 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget. Kimondja, hogy a fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes leánya, **K. H.** és **Cs. V.**, mint egyetemleges adóstársak 2002. április 23-án kölcsönszerződést kötöttek az I. rendű alperessel. A kölcsönszerződés biztosítékaul szolgált a felperes által vállalt készfizető kezesség, valamint a felperes tulajdonában lévő ingatlanon alapított jelzálogjog és vételi jog. Az adósok a kölcsön részleteit nem fizették meg, ezért az I. rendű alperes 2002. december 10-én felmondta a kölcsönszerződést. A felperes lánya 2007. május 17-én elhunyt, örököse gyermeke, k.k. **B. F.**. Az I. rendű alperes a 2008. június 12-én kelt engedményezési szerződéssel a II. rendű alperesre, a II. rendű alperes a 2009. május 12-én kelt engedményezési szerződéssel a III. rendű alperesre ruházta át a kölcsönszerződésből eredő követelést. A földhivatal az utóbbi szerződés alapján a III. rendű alperest jegyezte be a felperes ingatlanát terhelő jelzálogjog jogosultjaként.

A felperes az I. és a II. rendű, valamint a II. és a III. rendű alperesek között létrejött engedményezési szerződések érvénytelenségének a megállapítása iránt terjesztett elő keresetet. Kérte, hogy a bíróság állítsa helyre a szerződéskötés előtti állapotot, és rendelje el a III. rendű alperes zálogjogának a törlését az ingatlan-nyilvántartásból, valamint az I. rendű alperes zálogjogának a visszajegyzését. Hivatkozott arra, hogy az I. és a II. rendű alperesek szerződése a Ptk. 598. §-ába ütközik. Álláspontja szerint a szerződés megkötésekor már nem K. H. volt a követelés kötelezettje, mert ekkor már elhalálozott, és erről az I. rendű alperes is tudott. Ezért K. H. neve a szerződésben nem kerülhetett volna feltüntetésre. A felperes okfejtése szerint a szerződés a jóerkölcsbe is ütközik, mert az I. rendű alperes nem adott lehetőséget a felperesnek a tartozás rendezésére, az ingatlant nem vásárolta meg annak ellenére, hogy azt a felperes felajánlotta, továbbá a követelést a tartozás összegének a töredékéért adta el a II. rendű alperesnek. Kifejtette, hogy a szerződés érvénytelensége miatt a II. rendű alperes nem vált a követelés jogosultjává, ezért azt nem engedményezhette a III. rendű alperesre. Vitatta a tartozás fennállását, és vitássá tette azt is, hogy a II. rendű alperes megfizette az I. rendű alperesnek az engedményezési szerződésben kikötött ellenszolgáltatást.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Hivatkoztak arra, hogy az engedményezési szerződések érvényesek, azok nem ütköznek sem jogszabályba, sem jóerkölcsbe. Az I. rendű alperes előadta, hogy K. H. nevének a feltüntetésére az engedményezési szerződésben a követelés beazonosítása érdekében volt szükség. Tagadta, hogy tudomással rendelkezett K. H. haláláról az engedményezési szerződés megkötésekor. A III. rendű alperes rámutatott, hogy a felperes egyik engedményezési szerződésnek sem alanya.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította, a felperest perköltség megfizetésére kötelezte, és megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli. Ítéletének indokolásában úgy foglalt állást, hogy a felperes a Ptk. 234. § (1) bekezdése alapján jogosult hivatkozni az engedményezési szerződések semmisségére, mert a kölcsönszerződés alanya volt, és ez megalapozza az érvénytelenség megállapításához fűződő érdekelttségét. Kifejtette azonban, hogy a megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 123. §-ában meghatározott feltételei nem álltak fenn, mert a felperes nem jelölte meg, hogy a szerződések érvénytelenségének a megállapítására milyen jogának az alperesekkel szembeni megóvása érdekében van szükség. Rámutatott, hogy a követelés jogosultjának változása önmagában nem eredményezi a felperes jogainak a sérelmét. Az elsőfokú bíróság okfejtése szerint a követelés átruházásához nem volt szükség a kötelezett hozzájárulására, az átruházás következtében a kötelezettség nem vált terhesebbé, az engedményezés a kötelezettek helyzetét nem érintette. Az adósok megnevezése az engedményezési szerződésekben csak a követelés azonosítására szolgált, az egyik adós halála pedig nem volt akadálya a követelés engedményezésének. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az engedményezési

szerződések nem ütköznek sem a Ptk. 598. §-ába, sem a jóerkölcsbe, mert a szerződésekkel elérni kívánt cél vagy azért ellenszolgáltatás felajánlása nem sérti az általánosan elfogadott erkölcsi normákat vagy szokásokat.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és keresete teljesítése érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében fenntartotta azt a jogi álláspontját, hogy az I. és a II. rendű alperesek által kötött engedményezési szerződés mind jogszabályba, mind jóerkölcsbe ütközik. Továbbra is hivatkozott arra, hogy az engedményezési szerződés megkötésekor az egyik kötelezett már nem élt, vele szemben már nem állt fenn a követelés. Emiatt a követelést nem lehetett átruházni, a meghalt adós pedig nem szerepelhetett volna az engedményezési szerződésben. Előadta, hogy az engedményezési szerződésben nem szerepelnek az engedményesre vonatkozó jogok és kötelezettségek, továbbá az ingatlan tulajdoni lapján még mindig az I. rendű alperes a végrehajtási jog jogosultja, így a II. rendű alperes nem kezdeményezhetett volna végrehajtási eljárást. Kifogásolta, hogy a II. rendű alperes nem igazolta a követelés ellenértékének a teljesítését annak ellenére, hogy ez a követelés átszállásának az engedményezési szerződésben kikötött feltétele volt. A felperes okfejtése szerint az engedményezési szerződés azért ütközik jóerkölcsbe, mert az I. rendű alperes nem járult hozzá a kölcsönszerződés módosításához, nem fogadta el a felperes ingatlan megvásárlására vonatkozó ajánlatát, és nem adott lehetőséget a felperesnek a tartozás rendezésére.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a per érdemi eldöntéséhez szükséges mértékben helyesen tárta fel, az így megállapított tényállásból helytálló jogi következtetést vont le, az arra alapított érdemi döntésével és a döntés ítéletben kifejtett indokaival a Fővárosi Ítéltábla maradéktalanul egyetértett. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és a Pp. 254. § (3) bekezdésének alkalmazásával csupán utal az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokaira.

A felperes fellebbezésében foglaltakkal kapcsolatban az ítéltábla a következőkre mutat rá:

A felperes a keresetében olyan kölcsönkövetelés engedményezéseit kifogásolta, amely kölcsönkövetelés egyik kötelezettje meghalt.

A Ptk. 323. § (1) bekezdése szerint a kötelezett halálával a szerződés nem szűnik meg, kivéve, ha csak személyesen teljesíthető szolgáltatásra irányult.

A kölcsön visszafizetése olyan pénzbeli szolgáltatás, ami nem csak személyesen teljesíthető. Ezért az adós, mint kötelezett halála a kölcsönszerződést és a kölcsönszerződésből eredő követeléseket nem szünteti meg.

Mivel az adós halálával sem a kölcsönszerződés, sem a kölcsönszerződésen alapuló követelés nem szűnt meg, az adós halála nem állított jogi akadályt a kölcsönszerződésből eredő követelés engedményezése elé.

A kölcsönkövetelés ellenérték fejében való átruházása önmagában nem ütközik jogszabályba, és nem sért általánosan elfogadott erkölcsi normát vagy szokást.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy az engedményezés folytán a kölcsönkövetelés nem vált terhesebbé a kötelezettek számára.

Annak a körülménynek, hogy a II. rendű alperes megfizette-e az átruházott követelés ellenértékét és ezzel megvalósult-e a követelés átszállásának az engedményezési szerződésben meghatározott feltétele, az engedményezési szerződés érvényessége szempontjából nincs jelentősége. Az érvénytelenségi oknak ugyanis a szerződéskötés időpontjában kell fennállnia, a szerződés teljesítésének az elmaradása vagy a teljesítés fogyatékosága nem érinti a szerződés érvényességét.

Az I. rendű alperest megillette a választás joga, hogy érvényesíti-e a kölcsönkövetelés biztosítékaul szolgáló jogait, illetve, hogy több biztosíték közül melyiket érvényesíti. Az I. rendű alperes nem volt köteles elfogadni sem a felperes kölcsönszerződés módosítására, sem a felperes ingatlanának megvásárlására vonatkozó ajánlatát. Ezért az ajánlatok visszautasítása sem szolgálhat alapul az engedményezési szerződések érvénytelenségének a megállapításához.

Az engedményezési szerződés tárgya az átruházott követelés, ezért az engedményezési szerződésben a szerződéssel átruházott követelést egyértelműen, azonosításra alkalmas módon kell megjelölni. A követelés egyértelmű és határozott azonosításának a legmegfelelőbb módja a követelés alapjául szolgáló szerződésnek vagy egyéb jogviszonynak és a szerződő feleknek, illetve a jogviszony alanyainak a megjelölése. Ezért akkor sem kifogásolható, ha az engedményezési szerződésben az átruházott követelés alapjául szolgáló szerződést megkötő felek nevét tüntetik fel a követelés beazonosítása érdekében, ha valamely szerződő fél már meghalt.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest másodfokú perköltség megfizetésére, míg a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján rendelkezett.

, 2011. október 28.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, Dr. Csóka István s. k. bíró